

VÅRENS
PROGRAM
2022

KATEDRALAKADEMIN ÖSTERSUND

VÄLKOMMEN TILL DE INRE VALVEN!

ETT ANDLIGT OCH KULTURELLT CENTRUM I ÖSTERSUND

I vår "Katedral" (i vår stora kyrka) bedrivs undervisning i kristen kontext som vill väcka människors insikt om att vi är djupt förbundna till skapelsen och allt vad den rymmer.

Katedralakademin bjuder in till fördjupande och intressanta tankar och samtal utifrån existentiella frågor. På olika teman får vi möta föreläsare, forskare och författare som delar med sig av kunskap och forskning.

Tomas Tranströmer skriver i sin dikt *"Skäms inte för att du är människa, var stolt! Inne i dig öppnar sig valv bakom valv oändligt. Du blir aldrig färdig, och det är som det skall"*

Kyrkans oändliga valv ger oss en bild av våra mänskliga inre valv och i detta sammanhang öppnas en mötesplats där frågor kan ställas utan rädsla. Inom akademiens väggar får vi i mötet med varandra våga ta emot ny kunskap och ge plats för ett gemensamt lyssnande. Steg för steg får vi växa med nya insikter.

VT
2022

27 JANUARI | 4-5 FEBRUARI | 25-26 MARS | 9 APRIL | 21 MAJ

FÖRELÄSNINGAR I HISTORISK MILJÖ

I denna folder finns information om vårens föredrag som sträcker sig till den tid då vi står inför bönsöndagen i maj. Föreläsningar kan mynna ut i konstnärliga utställningar för vår blick att beskåda i Stora kyrkans förkyrka. För katedralakademiens deltagare reserveras plats vid konserter som presenteras i akademiens program under terminen.

Covid-19-pandemin har fört oss in i begränsningar gällande det vi många gånger tar för självklart så det övergripande temat för våren är "en glimt av vår historia – med blick mot vår framtid"

Välkomna till "de inre valven" som erbjuder mer än du tror!

/Karolinn Strandberg, präst i stora kyrkan och kaplan vid Mittuniversitetet

Mod att möta det nya: Gode Gud, låt oss inte strax förkasta det som vi inte begriper. Ge oss mod att möta det nya, tålamod att söka fatta det främmande och visdom att ta emot det goda som kan finnas där vi minst väntat det.

Med omsorg om varandra följer vi myndigheters rekommendationer. Utifrån pandemiläge kan förändringar ske med kort varsel.

VT
2022

27 JANUARI | 4-5 FEBRUARI | 25-26 MARS | 9 APRIL | 21 MAJ

VÅRENS
PROGRAM
2022

FÖRELÄSNING

TEMA: Märkt av förintelsen

NÄR: Torsdag 27 januari kl 17:00–18:00

VAR: Mittuniversitetet, Kanslihus B

HUR: Vad visste vi i Sverige egentligen om nazisternas förintelsepolitik? Än idag diskuteras det vilket ansvar Sverige tog eller borde ha tagit.

Minnen av händelser och erfarenheter kopplade till Förintelsen och det nazityska förtrycket. Upplevelser och minnen som vi aldrig får glömma. Fragment som vart och ett är en viktig del i beskrivningen av en av historiens mörkaste tidsperioder.

MEDVERKANDE:

Marcel Rådström,
Talare från Forum
för levande historia

KONSERT

TEMA: Klangen av Guds uppenbarelse

NÄR: Torsdag 27 januari 19:00

VAR: Stora kyrkan

HUR: När Olafur, huvudpersonen i Halldór Laxness novell "World Light" (Heimsljós) tillfälligt flyr från sin nedbrytande fosterfamilj, möter han i natten, vid den karga isländska kusten, ur vågornas våldsamma brytningar en uppenbarelse. En uppenbarelse som han väljer att benämna "Klangen av Guds Uppenbarelse. Denna händelse följer honom genom hela livet. Laxness novell skrevs under en tid då Europa möter de bruna krafternas sönderslitande värderingar. Laxness berättar om en förkrossande människosyn men också över mångfaldens seger över de uniforma normerna. Konsten blir en väg för en ensam människa och konsten blir också det stora hotet mot de styrande krafterna och måste därför brytas ned.

Kjartan Sveinsson, före detta medlem i den Isländska gruppen Sigur Rós, har skrivit musik till denna fantastiska berättelse. Musiken är en Kyrkopera, i fyra akter men helt utan mänskliga aktörer. Istället är det klangen, musiken och scenografin som står i fokus.

MEDVERKANDE:

Östersunds
orkesterförening

Stora kyrkans
Solistensemble

Nicklas Strandberg
Dirigent

Musik:
Kjartan Sveinsson

Text:
Halldór Laxness

FÖRELÄSNING

TEMA: Vänd mot antiken

NÄR: Fredag 4 februari kl 18:00 – 20:00

VAR: Mittuniversitetet, Kanslihus B

HUR: Från den grekiska kulturen på Jesu tid till grekerna i Libyen – På Jesu tid var den grekiska kulturen dominerande i Medelhavet och kom snart att spela en avgörande roll i den västerländska civilisationen. Frågor kring själens odödlighet och människornas öde, såsom strävan efter rättvisa och demokrati var centrala i Grekland.

Hur påverkade detta Jesu tänkesätt? Är Kristendomen och kulturen från antika Grekland aktuell för oss människor och för kristna även idag? Och vad gjorde grekerna i Libyen?

Denna Fredagskväll i Februari då vi närmar oss kyndelsmäss, en tid då upplysningens ljus bärs in i vår kyrka, får vi mötas på "AW- föreläsningar" med Anna & Kristian.

MEDVERKANDE:

Anna Paradiso Laurin, Filosofie doktor i antik grekiska och latin

Kristian Göransson, Lektor vid Göteborgs universitet. Tidigare direktör vid Svenska institutet i Rom

FÖRELÄSNINGAR

TEMA: Sverige i antiken – antiken i Sverige

NÄR: Lördag 5 februari kl 16:00 – 17:30

VAR: Stora kyrkan

HUR: Denna lördag ges tre kortare föreläsningar med inflikade musikframträdanden.

Antiken har återkommande varit en inspirationskälla för konstnärer. Här presenteras en vetenskaplig och konstnärlig manifestation för hur antiken, och fantasin om antiken, har berikat Sverige genom tiderna och fortsätter att inspirera vår samtid.

Goter eller romare? komplicerad kärlek och identitet bland senmedeltida svenska kyrkomän. Föreläsning av Biörn Tjällén. Rom gav älskade antika förebilder och var kyrkans centrum för senmedeltidens svenska klerker. Ändå skröt man med att man var ättlingar till de goter som hade lagt Rom i ruiner. Hur fick man ihop denna märkliga ambivalens?

Cypern mitt i Stockholm. Den Svenska Cypernexpeditionen och Medelhavsmuseets tillkomst. Föreläsning av Kristian Göransson.

fortsättning på nästa sida >

MEDVERKANDE:

Biörn Tjällén,
Docent i historia vid
Mittuniversitetet

Kristian Göransson,
Lektor vid
Göteborgs
universitet

Anna Paradiso
Laurin, Filosofie
doktor i antik
grekiska och latin

FÖRELÄSNINGAR

TEMA: Sverige i antiken – antiken i Sverige

NÄR: Lördag 5 februari kl 16:00 – 17:30

VAR: Stora kyrkan

HUR: *Forts.* På hösten 1927 gav sig den Svenska Cypernextpeditionen av till Cypern för arkeologiska undersökningar på ön. Under åren på Cypern grävde de ut allt från en stenåldersboplatz och rika gravar från bronsåldern till fascinerande kultplatser, ett palats och en teater. Mer än hälften av de tusentals fynden kom till Stockholm och finns idag på Medelhavsmuseet, ett museum som skapades för att kunna ta omhand Cypersamlingarna.

Affetti – Efterklang av klassisk retorik i barockmusikern. Föreläsning av Anna Paradiso Laurin. Återupptäckten av den klassiska retoriken under renässansen hade stort inflytande på musikskapandet under barocken och ger oss en avgörande nyckel till tolkning, utförande och förståelse av barockmusik.

MEDVERKANDE:

Biörn Tjällén,
Docent i historia vid
Mittuniversitetet

Kristian Göransson,
Lektor vid
Göteborgs
universitet

Anna Paradiso
Laurin, Filosofie
doktor i antik
grekiska och latin

KONSERT

TEMA: Sverige i antiken - antiken i Sverige

NÄR: Lördag 5 februari 18:00 - 19:30

VAR: Stora kyrkan

HUR: Helgmålskonsert med historisk performance

I samarbete mellan musiker, forskare och filmare får vi berikas genom konstnärlig ledning av tonsättaren och författaren Carin Bartosch Edström.

Vad har antiken betytt för det svenska samhället?

Östersund är starten för denna projektturné som leder vidare till andra universitetsstäder i Sverige och som därefter landar i Rom och i Aten vid de Svenska instituten under dagar i Februari.

Ett historisk performance som inbjuder till en inblick i århundraden av poesi, musik, konst, dans, teater, arkitektur, trädgård, design, vetenskap och politik som fötts ur kopplingar till antiken, där forskarrön kopplas ihop med nyskriven musik, filmatiseringar och recitationer.

MEDVERKANDE:

Ensemble för historisk performance:

Dan Laurin,
Blockflöjtist,
professor i blockflöjt
vid Kungliga
Musikhögskolan

Anna Paradiso,
Cembalist och filolog,
disputerad på romersk
retorik

Kate Hearne, Cellist

Katija Dragojevic,
Mezzo-sopran

Ivo Nilsson,
Trombonist,
komposition

Carin Bartosch
Edström, Konstnärlig
ledare, tonsättare och
manusförfattare

MARIADAGARNA

TEMA: Därför är hans mor också vår

Evas nej inledde syndahistorien. Marias ja inledde frälsningshistorien. Gud kunde nu bli människa och komma in i världen genom denna kvinna, som förde med sig uppfyllelsen av Guds löften från Evas tid. Och Gud är överraskningarnas Gud. Han valde en helt obetydlig ung flicka från "hedningarnas Galileen" till medhjälpare i detta "omöjliga" uppdrag. Uppdraget i vår kyrka är att likt Maria säga ja, och bära fram Jesus så att människor med utsträckta armar kan ta emot och föra traditionen vidare.

Låt oss mötas ekumeniskt och lära och förstå vem Maria är i våra kyrkor genom att utgå från enhetens, och inte splittringens, perspektiv.

Under Fredag kväll och hela Lördagen får vi mötas i intressanta föreläsningar om Jesu mor Maria i våra olika traditioner och avslutningsvis i Lördagens helgmålskonsert njuta av uruppförandet av F. Sixtens "Mater creatoris" för dubbelkör och solist.

FÖRELÄSNINGAR

TEMA: Därför är hans mor också vår

NÄR: Fredag 25 mars kl 18:00 - 21:30

VAR: Stora kyrkan/Församlingsgården

MEDVERKANDE:

Presentation av slöjdaren som skapar Stora kyrkans maria-majla, Samisk konstnär.

Fabio Avolio, Organist i Vatikanen/Rom, kördirigent specialiserad på tidig kyrkomusik (italienska översätts till engelska)

Fredrik Sixten, Organist och kompositör av beställningsverket "Mater creatoris"

NÄR: Lördag 26 mars kl 09:00 - 18:00

VAR: Stora kyrkan/Församlingsgården

MEDVERKANDE:

Åsa Hagberg, Författare och anställd i Svenska kyrkan

Luca Cesarini, Teolog, författare och lärare vid Sankt Elisabeths folkhögskola

SR Madeleine Fredell, Dominikansyster

Fader Mikael Liljeström, Kyrkoherde i ortodoxa kyrkan

KONSERT

TEMA: Mater Creatoris

NÄR: Lördag 26 mars kl 18:00

VAR: Stora kyrkan

HUR: Under Mariadagarna i Östersund kommer vi att få möta ensemblen OctoinChoro. En ensemble bestående av åtta professionella sångare som under ledning av Maestro Fabio Avolio har specialiserat sig på musik från Schola Romana.

Ensemblen kommer tillsammans med Stora kyrkans egen SolistEnsemble att hålla i helgsmålskonserten på lördagkväll där det bland annat kommer att framföras ett uruppförande; Mater Creatoris – ett verk skrivet för dubbeldörr och solist som ger Maria ett mångfacetterat uttryck, både i de olika Maria-texterna och de olika musikaliska uttrycken.

I konserten kommer körerna även att sjunga musik av Rachmaninov, Palestrina, Monteverdi med mera.

MEDVERKANDE:

OctoinChoro

Stora kyrkans
Solistensemble

Dirigenter:
Maestro Fabio
Avolio och Nicklas
Strandberg

Uruppförande av
Mater Creatoris -
Fredrik Sixten

FÖRELÄSNING

TEMA: Att bevara vår mänsklighet i mötet med det svåra

NÄR: Lördag 9 april kl 15:00 – 17:00

VAR: Mittuniversitetet, Kanslihus B

HUR: Ödmjukt ridande på en åsna träder en ny kraft fram på vägen mot Jerusalem. Folket ropar och ber att fredens rike ska få träda fram. Över 2000 år har förflutit sedan Jesus påtalade för lärjungarna att inte berätta att han var Messias, trots det så lever budskapet bevarat. Den messianska hemligheten går som ett tema genom Markuspassionens berättelse. Exeget Cecilia Wassén förmedlar en bild av hur vi ska förstå det ursprungliga avslutet i Markusevangeliet (Mark 16:8) En forskning om den historiske Jesus som kan ge oss hopp i tider av hopplöshet.

Vi får dagligen rapporter om att många mår sämre. Vad kan bevara vår mänsklighet och ge oss hopp när livet känns hopplöst? Cecilia Melder talar om existentiell hälsa i mötet med det svåra. Hur kan vi hantera vilsenhetens epidemiologi?

Från Överkalix i Norrbotten får vi via länk möta Bengt Pohjanen som sammanfattat berättar om det konstmusikaliska verk influerat av svensk folkton och folkliga koraler som han i nära samarbete med tonsättaren Fredrik Sixten har skapat: En svensk Markuspassion.

MEDVERKANDE:

Cecilia Wassén,
Exeget vid
teologiska
fakulteten vid
Uppsala universitet

Cecilia Melder,
högskolelektor i
praktisk teologi,
religionspsykologi,
själavård och
existentiell folkhälsa
vid Stockholms
enskilda högskola.

Bengt Pohjanen,
Teol. kand.,
filosofie doktor och
författare.

KONSERT

TEMA: Inför Markuspassionen

NÄR: Lördag 9 april kl 18:00

VAR: Stora kyrkan

HUR: I helgsmålskonserten får vi höra valda delar ur "En svensk Markuspassion" som är ett passionsoratorium för två körer, solister och orkester av tonsättaren Fredrik Sixten. Uruppförandet ägde rum i Härnösands domkyrka den 4 april 2004 och verket är den första svenska kompletta passionsmusiken för kör, solister och kammarorkester influerat av svensk folkton. Verket bygger på de två sista kapitlen i Markusevangeliets berättelse om Jesu sista timmar innan han korsfäst och dör. Berättelsen interfolieras av koraler, vars texter är författade av Bengt Pohjanen. Verkets inledningskör och slutkör har texter hämtade från Jesaja i Gamla Testamentet. Dessa är texter som både förutspår Jesus som "Herrens lidande tjänare" men som också pekar mot uppståndelsen i citat som "Herrens vilja ska förverkligas genom honom".

Verket i sin helhet kommer att uppföras i Stora kyrkan på långfredagen 15/4 kl 15:00.

MEDVERKANDE:

Stora kyrkans
Solistensemble

Stråkkvintett med
blåsare

Peter Roos,
Konsertmästare

Nicklas Strandberg,
Dirigent

FÖRELÄSNINGAR

TEMA: På väg - att leva som pilgrim i ett höghastighetssamhälle

NÄR: Lördag 21 maj kl 15:00 - 17:00

VAR: Mittuniversitetet, Kanslihus B

HUR: Inför Bönsöndagen

Grundaren av Nordens första pilgrimscentrum i Vadstena myntade pilgrimens sju nyckelord: frihet, enkelhet, tystnad, bekymmerslöshet, långsamhet, andlighet och delande. Ord som blivit ett tolkningsraster för nutida pilgrimer i hela Norden. Hans-Erik Lindström som blivit en frontfigur för den moderna pilgrimsrörelsen, inte bara i Sverige utan i hela Skandinavien, besöker oss för att berätta hur det är att leva som pilgrim "På väg".

Marica Hamberg, som är projektsamordnare för St Olavsleden, förmedlar hur det fungerar att vara "På väg" längs St Olavsleden.

Vi får även möta Einar Vegge i teologisk reflektion kring hur de möter pilgrimer vid pilgrimsålet Nidarosdomen i Trondheim.

"På väg – i stillhet och tystnad får vi träda in i våra inre valv"

MEDVERKANDE:

Hans-Erik
Lindström,
Pilgrimspräst,
författare och
grundare av
pilgrimscenter i
Vadstena

Marica Hamberg,
Projektsamordnare
för St Olavsleden
vid Östersunds
kommun

Einar Vegge,
Pilgrimspräst i
Nidaros

KONSERT

TEMA: Tystnadens musik

NÄR: Lördag 21 maj kl 18:00

VAR: Stora kyrkan

HUR: Från programmet: JEAN SIBELIUS: Symfoni nr 6 d-moll.

Jean Sibelius sjätte symfoni har genom åren gått under olika benämningar, som "Tystnadens symfoni" för att den är den minst ljudstarka av hans symfonier, och "Askungen bland symfonier" för att den sticker ut med sin särskilda harmonik. Själv påstod Sibelius att han erbjöd publiken kallt källvatten, en pilgrimskälla, i motsats till andra moderna tonsättare som tillredde musikaliska cocktails i alla nyanser. Det var framför allt de i Europa då dominerande tonsättarna Richard Strauss och Gustav Mahler han avsåg.

Som vanligt i Sibelius senare verk används ett rikt motivmaterial. Harmoniskt har han arbetat med den doriska skalan och han har gett harpan en framträdande roll, inte som soloinstrument, men i orkesterklngen. Sibelius förkärlek för renässanstonsättarna Giovanni Pierluigi da Palestrina och William Byrd är kännbar. Musiken låter både gammal och ny på samma gång. Den är både mystisk och sublim.

MEDVERKANDE:

Östersunds
Orkesterförening

Katarina Bergner
Åhlén, Cellosolist

Bengt-Eric Norlén,
Konsertmästare

Nicklas Strandberg,
Dirigent

ANMÄL DIG HÄR:

www.svenskakyrkan.se/ostersund/katedralakademin

VILL DU VETA MER?

KAROLINN STRANDBERG

Präst, Stora kyrkan

Svenska kyrkan Östersund

063-19 50 70, 070-553 11 29

karolinn.strandberg@svenskakyrkan.se

LARS-ÅKE WIKSTRÖM

Präst, Stora kyrkan

Svenska kyrkan Östersund

063-19 50 40, 070-631 93 58

lars-ake.wikstrom@svenskakyrkan.se

KATEDRALAKADEMIN
ÖSTERSUND